

میز مدور رادیو آزادی: پیرامون پیمان ستراتیژیک افغانستان و امریکا رو نویس و ادیت ولی احمد نوری بخش اول

بتاریخ پانزدهم ماه جون سال جاری، در باره استقرار پایگاه های نظامی اضلاع متحده امریکا در افغانستان، رادیوی آزادی که از شهر پراگ و کابل همزمان پخش میشود، به گرداندگی بناغلو الکوزی و ظریف نظر میز مدوری ترتیب نموده بود. در این میز مدور از سه تن افغانان صاحب نظر در مسایل منطقه و جهان دعوت شده بود که هر یک جنابان فیض الله جلال استاد پوهنخی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون کابل، عبدالستار سعادت صاحب نظر مسایل حقوقی و داکتر وحید ملک ستیز بودند.

با وجود پرسش های جانب دارانه و غرض آلود ظریف نظر، یکی از گرداندگان این پروگرام گفته ها و توضیحات هر یک از دعوت شدگان بسیار دلچسپ و در خور شنیدن بود.

در این قسمت نوشته، سخنان و نظریات جناب استاد جلال را به مطالعه خوانندگان عزیز می رسانم و در بخش های بعدی از جناب دکتور ملک ستیز و عبدالستار سعادت را.

در آغاز بعد از استقبال و معرفی مهمانان پروگرام این میز مدور و موضوع بحث آن از جانب بناغلی الکوزی بطور بسیار عالی و مسؤولانه تشریح شد، و حوادث سی سال اخیر افغانستان و منطقه را بطور فشرده، مدبرانه و مستند بیان نمود. در اخیر صحبت خود نتیجه گیری کرد که افغانستان بعد این سالیان بحران و دربدری و مداخلات همسایه ها، برای استقرار ثبات، حفظ سلامت و تمامیت ارضی اش به یک همپیمان نیرومند ضرورت دارد. یعنی از همان آغاز، گرداندگی این بحث مهم، حیاتی و سرنوشت ساز کشور را (بر خلاف روش آقای نظر) بصورت مثبت بدست گرفت و افزود: امید است که این پیمان دوستی و همکاری افغانستان و امریکا بر اساس صداقت و راستی و احترام منافع جانین با حقوق مساوی عقد گردد و در آن مسایل ضعیف وقوی درمیان نباشد.

شاغلی الکوزی بر عکس موضعگیری نظر گفت، هنوز جزئیات و محتویات مسوده این پیمان نشر نشده است. و از جناب استاد فیض الله جلال در باره احتمال استقرار این پایگاه ها در افغانستان که موضوع داغ و ملی وطن ماست، خواهش کرد تا برای روشن شدن اذهان مردم توضیح دهند که این پیمان ستراتیژیک بین امریکا و افغانستان چگونه پیمانی خواهد بود و مفاد و مضار آن برای افغانستان چگونه میتواند بررسی گردد؟ استاد جلال فرمود:

« قبل از آنکه در مورد ماهیت و چگونگی این موضوع که عقد پیمان ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا میباشد، صحبت کنم باید خدمت شما و خدمت شنوندگان رادیو آزادی عرض کنم که این پیمان با امریکا، تنها پیمانی نیست که با افغانستان امضاء میشود. امریکا با هندوستان، با عربستان سعودی، با کشورهای دیگر آسیایی و اروپایی مانند آلمان، فرانسه و انگلستان و غیره دارد.

فکر میشود که این موضوع در افغانستان برای مردم درست توضیح نشده است. به همین مناسبت است که عکس العمل های عجیب و غریبی را به دنبال داشته است. در غیر آن اگر این موضوع بصورت بسیار درست و خوب به عامه تشریح میگردد، هیچگونه عکس العمل منفی در این راستا وجود نمیداشت. بلکه با درک منافع ملی افغانستان و درک حساسیت مسأله و موقف جیو ستراتیژیک و جیو پولیتیک و حالت موجوده کشور شان همه افغان ها به اهمیت این مسأله پی می بردند و با دانستن اینکه در شرایط موجوده این موضوع به نفع افغانستان است از آن استقبال میکردند. پس میتوان به تکرار عرض نمود که محتوای چنین پیمان مهم ستراتیژیک تا کنون برای مردم عامه بصورت درست تشریح نشده است و امیدوارم که هم دولت افغانستان و هم مقامات امریکایی در مجموع محتوای این پیمان را بطور درست و شفاف به مردم تشریح کنند تا مخالفین اگر برای سبوتاژ فعالیت میکنند، طرفداران هم برای تأیید آن اقدام کنند.»

در اینجا بناغلی الکوزی پرسید: استاد محترم! شما قبلاً گفتید که امریکا تنها با افغانستان پیمان ستراتیژیک ندارد بلکه با کشورهای بیشمار پیمان ستراتیژیک، پیمان همکاری یا نظامی دارد مثل بحرین و قطر و عربستان سعودی و غیره، حتی پاکستان هم تلاش دارد که به این پیمان شامل گردد. یک سند در برابرم افتاده است که گیلانی وضاحت ندارد که منظور آقای الکوزی صدراعظم پاکستان میباشد یا جنای ظیر سید احمد کیلانی) خواهش کرده که

پاکستان هم باید در این پیمان شامل شود. از جانب دیگر عده ای از افغان ها به شمول بعضی نمایندگان ولسی جرگه میگویند که این پیمان به ضرر افغانستان است، بر ضد منافع افغانستان است، بر ضد دین، عنعنات و عقاید مردم است و بر ضد استقلال و تمامیت ارضی ماست و غیره. استاد محترم لطفاً بر این نکات روشنی ببیند و مردم را رهنمایی فرمائید تا در این راستا کدام تصمیم کورکورانه نگرفته و قبل از همه منافع ملی خود را در نظر داشته باشند.

استاد جلال :

« تصور من اینست که عامه مردم افغانستان با امضاء یا عقد پیمان ستراتیژیک با ایالات متحده آمریکا مخالفتی ندارند. یک اقلیت محدود کلاه بردارانی هستند که از این طریق نان و آب می خورند. وظیفه اینگونه عناصر اینست که این پروسه را که به مفاد ملی ماست سبوتاژ کنند. مردم افغانستان باید خوب بدانند که کشور ما در امتداد تاریخ محل تلاقی تمدن ها بوده و منافع کشور های غرب و شرق در این کشور وجود داشته است. همانطور که دیگر کشور ها در داخل افغانستان منافع دارند افغانستان هم در آن کشور ها بسیار منافع زیاد دارد که ما باید منافع متقابل یکدیگر را درک کنیم و مسأله مهم دیگر این است که افغانستان دروازه ای برای آسیای مرکزی است و آسیای مرکزی بعد از خاور میانه برای کشور های آمریکا و اروپا اهمیت ستراتیژیک دارد و آسیای مرکزی هم در افغانستان منافع خود را دارد که ما نمیتوانیم آنرا نادیده بگیریم.

متأسفانه در داخل ولسی جرگه و در خارج آن گروه هایی هستند که به منافع ملی افغانستان کمتر ارج و اهمیت قایل استند و بنا بر نفوذی که کشور های همسایه خاصاً ایران و پاکستان بر آنها دارند، اینها سر و صدا هایی را براه می اندازند که گویا عقد این پیمان به نفع افغانستان نیست. من برای یک لحظه با این دوستان همراهی میکنم که صحیح میگویند !!! و اما این در حالی قابل قبول می بود که افغانستان می توانست کاملاً از نظر اقتصادی مشکلات خود را مرفوع می ساخت.

در حالیکه هندوستان کاملاً یک سوپر پاور منطقه ای است، اما باز هم با ایالات متحده آمریکا پیمان ستراتیژیک دارد. پاکستان خودش از بسیاری جهات نسبت به افغانستان پیشرفته تر است اما باز هم با آمریکا یک پیمان ستراتیژیک دارد.

در میان کشور های اسلامی، عربستان سعودی یک مملکت بسیار قوی و نیرومند است خصوصاً از بابت داشتن پترول و مواد سوخت، اما همان کشور هم منافع اش ایجاب میکند تا با آمریکا یک پیمان ستراتیژیک داشته باشد که دارد.

به فکر من اشخاصی که به تخریب و سبوتاژ پیمان ستراتیژیک با ایالات متحده برخاسته اند یا از موضوع یک درک حقیقی ندارند و یا هم توسط کشور های همسایه که به نیرومند شدن افغانستان باور ندارند (راضی نیستند) و یک افغانستان قوی و مستقل را نمی خواهند، تحریک می شوند.

من باور دارم که یک اصل در روابط بین المللی کاملاً مشهود است که هر کشور طبق منافع خود عمل میکند و این یک چیز طبیعی هم است.

بجواب یکی از گردانندگان عرض کنم که از حضور دراز مدت آمریکا در افغانستان یادآوری نمود و تشویش را از املاک به اختیار امریکایی ها و قانون امریکایی و امتیازاتی در گمرکات مطرح کرد. اگر هم این طرح، یک طرح امریکایی باشد دولت افغانستان هم حق دارد با مشوره با نهاد های ملی و گروه های ذینفوذ و شخصیت های ملی، متخصصین و دانشمندان در متن این پیمان تغییراتی را بیاورند که به نفع افغانستان باشد.

من فکر میکنم متن این پیمان ستراتیژیک بدسترس دانشمندان افغانستان و آمریکا قرار داده شود تا هر دو طرف بتوانند آنرا مورد مطالعه قرار بدهند. موادی که به نفع امریکاست و به نفع افغانستان است آنرا درست در جا های آن بگنجانند. فکر میکنم هیچنوع مخالفتی از طرف امریکایی ها وجود نخواهد داشت و میشود که از مجموع آن یک طرح تازه با در نظر داشت منافع افغانستان و منافع ایالات متحده آمریکا ارائه شود. محتویات این طرح فکر میکنم توسط متخصصین و دانشمندان ارایه خواهد شد.

اما هستند کسانی که از این فضا و از این هوا به نفع شخصی خود استفاده می کنند و حق و ناحق در رسانه ها تخریباتی را آغاز می نمایند که گویا مردم افغانستان مخالف عقد پیمان ستراتیژیک با ایالات متحده آمریکا استند. همین ها استند که به تبلیغات منفی و گمراه کننده ای دست میزنند که گویا عقد چنین پیمان ستراتیژیک با آمریکا حاکمیت ملی ما را، استقلال و تمامیت ارضی افغانستان را به خطر می اندازد.

من بحیث یک شاگرد حقوق باور دارم که عقد پیمان ستراتیژیک میان ایالات متحده آمریکا و افغانستان به نفع ایالات متحده و به نفع افغانستان است و امیدوار هستم سنگ اندازی هایی که از جانب این اشخاص صورت میگیرد پایان یابد.

این یک چانس طلایی است. اگر ما در دوران داوود خان از این چانس استفاده نکردیم امید وار هستم در زمان آغای کرزی از این چانس استفاده کنیم. این کاملاً به نفع افغانستان است. خصوصاً که افغانستان موقعیت جغرافیایی فوق العاده حساس دارد و همسایه های ما هم هر کدام متأسفانه دنبال منافع خود میگردند. »

و در برابر یک سؤال عجیب بناغلی نظر، استاد جلال فرمودند: «من فکر میکنم اگر متن این پیمان بصورت درست طرح شود و بصورت درست تشریح گردد، ایالات متحده آمریکا به هیچوجه نه چین را در مقابل ما قرار خواهد داد و نه شانگهای را ولی اگر خدا ناخواسته این پیمان ستراتیژیک بین افغانستان و آمریکا امضاء نشود، همین جنگ ادامه پیدا خواهد کرد و کشورهایی در عقب این عناصر جنگجو و تفنگ بدست قرار خواهند گرفت و امنیت، صلح و آرامی افغانستان را خدشه دار خواهند ساخت.»

آقای نظر در سؤالاتش از مواد باصطلاح مسوده پیمان ستراتیژیک افغانستان و آمریکا سخن گفت و بدون در نظرگرفتن جعلی بودن این مسوده که به دلایل بیشمار در همین پورتال به مطالعه خوانندگان رسانیده ام، و به اساس همین مواد مسوده جعلی مورد سوال و جواب قرار دارد.

استاد فیض الله جلال فرمود: «به نظر من افغانها در هر جایی که هستند چه در داخل کشور و چه در خارج کشور و چه در کشورهای همسایه بسیار صحیح و خوب بدانند که اشتباهات نظامی جبران پذیر است، اما اشتباهات سیاسی بسیار ناگوار و جبران ناپذیر است. افغانها با توجه به وضعیت امروزی منافع شانرا درست درک کنند و تحت تأثیر تبلیغات منفی همسایه ها و دیگران قرار نگیرند. ما واقعاً در یک لحظه حساس تاریخ خود قرار داریم. فکر میکنم پاکستان قبل از قرار داد دوجانبه اخیر که بین افغانستان و آنکشور در اسلام آباد امضاء شد تشویش ها و مخالفت هایی در زمینه داشت، ولی بعد از آنکه این قرارداد از طرف رؤسای جمهور هر دو کشور امضاء شد، راه برای عقد پیمان ستراتیژیک بین افغانستان و آمریکا هموار گردید. صحبت هایی هم که بطور خصوصی بین رهبران این دو کشور صورت گرفته دال بر این است که دولت افغانستان، موقف پاکستان را بخوبی درک میکند و به آنها اطمینان داده شده که ما مطابق منافع شما عمل می کنیم. بیشتر جناب ملک ستیز یک موضوع بسیار مهم را خوب و صریح ارائه نمودند. من می خواهم آنرا تکرار کنم که با توجه به موقعیت امارات متحده، امروز کشور امارات متحده به یک مملکت غنی تبدیل شده نقطه عطف در سیاست های جهان و در مسائل اقتصادی هم در سطح منطقه و هم در سطح جهان است.

اگر ما صحیح فکر نمائیم و صحیح سیاست نمائیم، در خواهیم یافت که افغانستان موقعیت امارات متحده را دارد. همانطوریکه امارات متحده دیروز هیچ چیز نداشت و امروز هر چیز دارد، اگر ما خوب سیاست کنیم افغانستان به زودی از این مشکلات نجات یافته و به یک کشور غنی و پرتوان تبدیل خواهد شد. در آنصورت نه ایران به چشم بد طرف افغانستان دیده خواهد توانست و نه هم پاکستان. ولی اگر صحیح فکر نکنیم این مشکلات تداوم خواهد یافت و همانگونه که ما نسل های قبل از خود را انتقاد و ملامت می کنیم نسل های آینده از ما انتقاد و ما را ملامت خواهند کرد.

ما منافع پاکستان را در افغانستان احترام میکنیم اما تقاضا داریم که پاکستان هم منافع افغانستان را در کشور خود احترام کند. اگر پاکستانی ها بخواهند در آسیای مرکزی کار کنند از راه افغانستان کار میکنند و اگر بخواهند پایپ لاین های نفت به پاکستان و جنوب شرق آسیا انتقال بدهند اینهم از طریق افغانستان صورت میگیرد. ما به یک دوستی صادقانه و احترام متقابل به یکدیگر ضرورت داریم، ما نمی خواهیم که پاکستان دشمن ما باشد و میدانیم که دشمنی پاکستان قطعاً به نفع افغانستان نیست. امیدوار هستیم پاکستانی ها هم اینرا درک کنند که اگر افغانستان در بستر جامعه جهانی قرار میگیرد و مورد حمایت کشور های بزرگ قرار میگیرد اینهم به ضرر پاکستان نیست بلکه برعکس به منفعت افغانستان و پاکستان است و این بستگی به سیاست های هر دو طرف دارد که دیپلوماسی فعال باید صورت گیرد تا مسائلی اگر میان دو مملکت پیش می شود در ارتباط و با روابط نیک دو کشور رفع گردد. من یقین دارم که پاکستان هم درک میکند که موجودیت آمریکا در افغانستان برای افغانها چقدر اهمیت دارد و ما هم درک میکنیم که دوستی ما با پاکستان چقدر به نفع هر دو طرف است.

باز تکرار میکنم که با قرارداد دوجانبه ایکه بین افغانستان و پاکستان امضاء شده است باید پاکستان مانع عقد پیمان ستراتیژیک افغانستان و آمریکا نگردد بلکه در این راستا کمک کند.

پایان بخش اول

ادامه دارد

در بخش آینده، گفته ها و نظرات جناب ملک ستیز را و در بخش بعدی سخنان جناب عبدالستار سعادت را به مطالعه خوانندگان خواهم رساند. و بر تبصره ها و پرسش های آقای نظر مکث خواهم نمود. زیرا سوالات و تبصره های وی درست مثل تبصره های کسی بود که گوئی از سوی وزارت اطلاعات ایران وظیفه گرفته باشد تا نظرات و نیات دولت آخوندی ایران را مطرح سازد تا مگر تحلیلگران و صاحب نظران افغان را از استقامت محور اصلی بحث

منحرف کرده، مانع توضیح و تشریح جوانب مثبت قرارداد ستراتیژیک برای افغانستان شود. اما خوشبختانه که مهمانان برنامه ذوات دانشمندی بودند که هرگز از مسیر اصلی بحث خارج نشدند و جوابات قانع کننده به آقای نظر و دیگر پرسشگران میدادند. من به عنوان یک شنونده در جریان همین مصاحبه بخوبی دریافتم که رژیم آخوندی ایران در بطن رادیوی آزادی، رادیویی که پارلمان امریکا آنرا برای آگاهی مردمان کشورهای ایران و افغانستان و آسیای میانه از ماهیت و خصلت نظام دیموکراسی در غرب ایجاد و تمویل میکند و کارکنان و گردانندگان این رادیو باید قدم برجای پای پالیسی سازان امریکا بگذارند، برعکس یک نفر (که صد فیصد گماشته رژیم آخوندی ایران است ولی معاش از امریکا میگیرد) در مرکز پخش و نشر صدای آزادی قرار گرفته و از بلندگوی امریکا صدای آخوندان ایران را میکشد و بر ضد پالیسی امریکا تبلیغ میکند. جای تعجب است که این آقا چگونه تاکنون از سوی سازمان اطلاعات مرکزی امریکا (سی آی ای) تشخیص نشده و گذاشته اند تا با صدا و لحن دلگیر خود در میان نظریات سودمند صاحب نظران افغان خدشه وارد کند و مسیر بحث را بکجراهه ببرد؟

در اخیر تبصره های خود را بر نا سنجیدگی و سهل انگاری ریاست رادیو آزادی که با وجود اینکه از طرف پارلمان اضلاع متحده تمویل می شود در بطن خود اشخاصی مانند ظریف نظر را که روش روزنامه نگاری و سخنان و پرسش های وی هویداست که از آخور آخوند های همسایه طماع افغانستان یعنی ایران آب می خورد، نگه داشته اند، و بر روش کاری و غیرجانبدارانه وی هیچنوع کنترولی ندارند.

د پانو شمیره: له ۴ تر 4

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ